

עמ"ת 76181/01/19 - מדינת ישראל נגד באסל ג'ת, מוחמד ג'ת, נהיל ג'ת

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 76181-01-19 מדינת ישראל נ' ג'ת (עציר)
תיק חיצוני: 207107/2018

בפני מבקשת נגד משיב	כבוד השופט ניצן סילמן
מדינת ישראל	
באסל ג'ת (עציר)	
ע"י ב"כ עו"ד דליה רוזנברג	
מוחמד ג'ת	
נהיל ג'ת	
ע"י ב"כ עו"ד אראם מחמיד	
ובענין הערבים	

פסק דין

1. ערר על החלטת כב' השופטת אסיף מיום 1.1.19 הדוחה בקשת המבקשת לחילוט ערבויות.
2. ביום 24.5.18 הוגש כתב אישום כנגד המשיב בעבירות של קשירת קשר לעשות פשע וגניבת רכב בצוותא.
3. עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים.
4. ביום 31.5.18 קבע ביהמ"ש קמא כי קיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר, אולם ניתן לאיין מסוכנות המשיב בחלופת מעצר, והורה על שחרור המשיב בתנאים להלן -
 - א. מעצר בית בבית אימו תחת פיקוחם של אמו ואחיו מוחמד.
 - ב. חתימת המשיב על התחייבות בסך 10,000 ₪.
 - ג. חתימת כל אחד מהמפקחים על ערבות בסך 10,000 ₪.
 - ד. הפקדת סך של 1,500 ₪ בקופת ביהמ"ש.

עמוד 1

5. בקשת המשיב לעיון חוזר והתרת יציאתו לעבודה עם אחיו מוחמד, התקבלה ביום 10.7.18. כב' השופט אסיף קבעה את שעות העבודה של המשיב עם אחיו, ושעות התאווורות ביום שבת. יתר תנאי השחרור כאמור בהחלטה מיום 31.5 נותרו על כנם.
6. ביום 25.10.18 הוגש כתב אישום נוסף נגד המשיב לביהמ"ש המחוזי בירושלים המייחס לו עבירות חבלה חמורה, נהיגה ללא רישיון והפרת הוראה חוקית, לאחר שנתפס נוהג שוב ברכב גנוב וניסה להימלט.
7. לאור הפרת תנאי המעצר, הגישה המבקשת ביום 3.12 בקשה לחילוט הערבויות שנקבעו כאמור בהחלטה מיום 31.5.
8. המשיב והערבים טענו כי נפלו פגמים בכתבי הערבות משלא פורטו התנאים שלמילויים ערבו הערבים ולא צוין תאריך ההחלטה (כאמור - 31.5.18). משכך, כתב הערבות אינו עומד בתנאים הקבועים בסעיף 49(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: "החוק"), ולא ניתן להורות על מימוש הערבויות.
- אליבא המשיב והערבים, לא ניתן לסטות מהוראות החוק גם אם ברור שהערבים ידעו על תנאי הערובה.
9. המבקשת, מנגד, טענה כי מדובר בפגם טכני בלבד; הערבים נכחו במועד הדיון ביום 31.5.18, נחקרו ושמעו את ההחלטה שניתנה. הערבים ידעו כי כל הפרה של תנאי השחרור, תוביל למימוש הערבויות; תאריך ההחלטה אמנם לא מצוין בסעיף 3 לכתב הערובה, אולם הוא מצוין בראש המסמך.
10. ביהמ"ש קמא בהחלטתו מיום 1.1.19 קבע כי חרף שאכן הערבים נכחו בדיון, נחקרו וידעו היטב מהם התנאים שלהבטחתם הם חותמים על ערבות, מעדיף הוא את טענות המשיב והערבים כי כתב הערבות אינו עונה על דרישות סעיף 49(ב), משאינו מפרט, אפילו לא על דרך של הפניה, התנאים להבטחתם נחתמה.
11. כב' השופט אסיף התבססה בהחלטתה על החלטת כב' השופט ביטון פרלה בתיק מ"ת 51374-02-17 שניתנה בנסיבות דומות.
- ביהמ"ש קמא הוסיף וקבע, כי לאור כתב הערבות כפי שהוא, אף מתייחר הצורך בדיון בשאלה - האם די בהפניה בכתב הערבות לתאריך ההחלטה בה פורטו תנאי הערבות כדי לעמוד בתנאי סעיף 49(ב) לחוק.

12. על ההחלטה דנן הוגש הערר, נשוא פסה"ד.

13. תמצית טענות המבקשת -

א. לא נפל פגם בכתבי הערבות - הטפסים חתומים ע"י הערבים ומאומתים ע"י פקיד ביהמ"ש; מצוין סכום הערבות, מס' ההליך ובראש הטופס התאריך 31.5.18.

ב. ביום בו חתמו הערבים על כתב הערבות, נכחו הערבים בדיון, נחקרו והשיבו בחיוב הן על השאלה האם הבינו את משימת הפיקוח והן האם מוכנים לחתום על ערבות ומשכך - ככל שיופר תנאי- הכסף יחולט.

ג. הערבים נכחו בדיון עת ניתנה ההחלטה מיום 31.5.18.

ד. היעדר ציון תאריך ההחלטה בסעיף 3 לכתב הערבות אינו בגדר פגם, ובוודאי שלא פגם מהותי המבטל טפסי הערבות.

ה. ביהמ"ש קמא סמך החלטתו על החלטת כב' השופטת פרלה ביטון, שהתבססה על פסיקת ביהמ"ש העליון בבש"פ 1030/94.

אולם, מאז חל שינוי בפסיקת העליון בנושא חילוט ערבויות, כמפורט בהחלטה בעמ"ת 45444-11-18 שם נקבע כי די בהפניה להחלטה שיפוטית בכתב הערבות, ומשהערבים נכחו בדיון והיו מודעים על מה הם חותמים, אין בטענה לפגם בכדי לפטור אותם מערבותם.

14. בדיון מיום 14.2.19 טען ב"כ הערבים כי החלטת כב' השופטת אסיף עולה בקנה אחד עם הפסיקה הקובעת פרשנות מצמצמת של סעיף 49(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: "החוק"); פסה"ד אליו הפנתה העוררת עת"מ 45444-11-18 עניינו התייבבות למאסר, ס' 44 לחוק, ולא ס' 49; הערבים מבינים הפסול שלהם בפיקוח, אך אין לחייבם בהתאם להוראות החוק.

דין והכרעה -

15. לאחר ששמעתי טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל.

16. בעמ"ת 45444-11-18 **בן צבאן נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 3.1.19 (להלן: "בן צבאן"), סוקר

כב' השופט ד"ר קובו את השינוי שחל בפסיקת ביהמ"ש העליון בכל הנוגע לחילוט ערובה וקובע, כי אמנם **בבש"פ 1030/94 לוי נ' מדינת ישראל** מיום 10.8.94 **ובבש"פ 1760/01 פלוני נ' מדינת ישראל** 15.4.01 (פסיקת ביהמ"ש העליון עליה התבססו כב' השופטת פרלה ביטון וביהמ"ש קמא), קבע כב' ביהמ"ש העליון כי מחויב ניתוק בין החלטת ביהמ"ש לבין התנאים המצוינים בכתב הערובה, וניתן לחלט רק עפ"י התנאים המצוינים בכתב הערובה.

17. אולם, מאז ההלכות הנ"ל, חל שינוי בפסיקת העליון, כפי שבא לידי ביטוי בדברי כב' השופטת ברק-ארז **בבש"פ 8163/12 אלון נ' מדינת ישראל** מיום 19.11.12 כדלקמן -

"בין התכליות הבולטות של חילוט ערבויות של צדדים שלישיים, ולא כל שכן מפקחים, בולטת התכלית ההרתעתית. מן ההיבט של הרתעה אישית, האפשרות של חילוט מדרבנת את הערב לא לזנוח את מחויבויותיו. מן ההיבט של הרתעת הרבים, שמבחינות מסוימות חשובה אך יותר, בהקשר זה, חילוט של ערבות במקרה של הפרה תורמת להעברת המסר שעניינו חשיבותן של ההתחייבויות שנוטלים על עצמם מי שמסכימים לפקח על נאשמים ונידונים, ובכך לוקחים על עצמם להגן על הציבור מפני מי שחלה לגביהם חזקת מסוכנות. רק כך יפנימו המפקחים את כובד האחריות הכרוך בתפקידם ואת ההשלכות האישיות הנובעות מהפניית עורף לתפקידם זה. ניתן להוסיף ולומר כי האפשרות של חילוט הערבות תורמת להכוונת התנהגותם של הנאשמים עצמם. יידעו כל נאשם או נידון, המתעתד להפר את תנאי שחרורו, כי במעשיו הוא עתיד לפגוע באנשים קרובים לו אשר הסכימו לערוב לו.

זאת ועוד: התחייבות המפקחים אינה ערבות גרידא. יש לזכור שההתחייבות לביצוע הפיקוח, והערבות שבצידה, ניתנת בפני בית המשפט הדן בתנאי שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר. בית המשפט בוחן האם ניתן לתת במפקחים אמון, בין היתר, בסיועו של שירות המבחן. חובותיו של המפקח אינן מתמצות אך במישור יחסיו מול המשטרה, התביעה או בית המשפט. חובתו העיקרית הינה כלפי הציבור בכללותו. רצונו של המפקח לסייע לנאשם לשהות בחלופת מעצר מידתית ונוחה יותר מזו שמציע בית האסורים אינה עומדת לבדה. ניצבת בצידה החובה המשפטית והמוסרית לשמור על שלום הציבור מפניו של הנאשם או הנידון. האפשרות להקל על הנאשם או הנידון מקימה לצידה חובה לשמור מפניו".

18. כב' השופט ד"ר קובו קבע כי די בהפניה בכתב הערובה להחלטה השיפוטית, אולם אין בפגם שנפל בכך שלא נכתב תאריך ההחלטה בכתב הערבות, בכדי **לפטור** את הערבים מערבותם משהוברה כי נכחו בדיון, הבינו ההחלטה השיפוטית והיו מודעים על מה הם חותמים. לכל היותר ישפיע הפגם על היקף החילוט או החיוב.

19. **בבש"פ 2066/13 אברהם ישראל נ' מדינת ישראל**, מיום 25.4.13, אליו הפנה ב"כ העוררים מהלך הדיון, נדונה פרשנות ס' 58 לחוק - הארכת תוקפה של ערובה ותנאיה.

כב' השופט עמית קבע כי חרף שניתנה פרשנות דווקנית מצמצמת בפסיקה לס' 58, היא אינה עולה בקנה אחד עם תכלית החוק, ועל כן, יש לבכר הפרשנות התכליתית, ההגיונית, על פני הפרשנות המילולית דווקנית של לשון החוק. בהערת אגב, אציין כי כב' השופט עמית עוד קבע כי בכל הנוגע לפרשנות ס' 58 לחוק, הפרשנות התכליתית יש בה כדי לקדם זכויות נאשמים.

מהכא להתם -

20. כתב הערובה בענייננו כלל את סכום הערובה, שם הערב ות"ז, מס' ההליך, וברישא התאריך 31.5.18.
21. אמנם, בס' 3 לכתב הערובה לא מצוינים התנאים ותאריך ההחלטה השיפוטית. אולם, מעיון בפרוטוקול הדיון בתאריך 31.5.18 עולה כי הערבים (אמו ואחיו של המשיב) נחקרו וטענו כי יודעים מה נדרש מהם לפקח על המשיב, וכי ככל שיופרו תנאי השחרור יחויבו בתשלום.
22. העוררת התנגדה לחלופת מעצר והטילה ספק במסוגלות האם לפקח על המשיב. אולם, ביהמ"ש קמא התרשם כי החלופה מאפשרת פיקוח הדוק, כי המפקחים המוצעים מודעים היטב לתפקידם ויכולים לשמש כמפקחים ראויים. בין יתר השיקולים הונחה הערבות ועל כן נקבעה החלופה.
23. החלטת כב' השופט קובו בבן צבאן, בניגוד לטענת הערבים, עניינה פרשנות ס' 49(ב) לחוק, תוך קביעה כאמור, כי די בהפניה בכתב הערובה להחלטה השיפוטית, וכי אין בפגם שנפל בכך שלא נכתב תאריך ההחלטה בתנאי הערבות (כאשר אין חולק שברישא למסמך הערבות מצוין תאריך ההחלטה - 31.5.18), בכדי לפטור את הערבים מערבותם משהובהר כי נכחו בדיון, הבינו ההחלטה השיפוטית והיו מודעים על מה הם חותמים.
24. יתרה מכך, תכלית חילוט ערבות מפקחים, כאמור בדברי כב' השופטת ברק-ארז בבש"פ 816/12 הנ"ל, הינה תכלית הרתעתית, להעברת המסר שעניינו חשיבות ההתחייבות שנוטלים על עצמם מפקחים, על מנת שיפנימו כובד האחריות בתפקידם וההשלכות האישיות ככל שלא יעמדו בה. עוד הוסיפה כב' השופטת ברק-ארז, כי חילוט ערבות אף תורמת להכוונת התנהגות הנאשמים עצמם, משיידעו כי במעשיהם והפרת תנאי שחרורם, עתידים הם לפגוע באנשים הקרובים להם.
- נעלה מספק בעיניי, בהתאם לדברי כב' השופט עמית בבש"פ 2066/13, כי בנסיבות דנן, יש להעדיף פרשנות תכליתית לס' 49(ב) לחוק על פני פרשנות דווקנית מצמצמת.
25. משכך, דין הערר להתקבל והדיון יוחזר לביהמ"ש קמא להכרעה באשר לשיעור החילוט, תוך איזון בין הפגמים שנפלו בכתבי הערבות לבין האינטרס הציבורי בהרתעת נאשמים ומי שמסכימים לפקח עליהם.

ניתן היום, י"ב אדר א' תשע"ט, 17 פברואר 2019, בהעדר הצדדים.